

İlaçlarda Kalite Tartışması

Sağlık Bakanı Aydın: İlaçta kaliteden taviz vermek mümkün değildir.

İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenleri Sendikası: Halkımız ilacına inanmalı, güvenmelidir.

Haber Merkezi — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mehmet Aydın, Türkiye'de ilaç kalitesi konusunda öteden beri çeşitli iddialar bulunduğunu belirterek, bu iddiaların üzerinde önemle durduklarını belirtti. İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenleri Sendikası da, halkı «aldığı ilaca inanmaya ve güvenmeye» çağıran yazılı bir açıklama yayımladı.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mehmet Aydın, konuşmasında, «İlaçta kaliteden taviz vermek mümkün değildir» dedi. İlaç meselesinde tüketicinin bir çocuk gibi olduğu görüşüne yer veren Aydın, sözlerini şöyle sürdürdü: «Tüketici bu mal karşısında gayet bilgisizdir. Bu itibarla devlet, ilaç tüketicisini korumak ve tedbir almak zorundadır.» İlaç gibi yaşamsal önemi olan bir ürünün kalitesi konusunda kuşku duyulmaması gerektiğine iasret eden Aydın, bu tür iddialar karşısında kamuoyunun ilaca olan güveninin sarsıldığını vurguladı. Aydın, ilaç kalite kontrolü konusunda başta Dünya Sağlık Örgütü (WHO) olmak üzere tüm uluslararası kuruluşlarla sürekli ilişki içinde bulunduğunu belirtti. Aydın, «Aslında Türk ilaç endüstrisinde kalite meselesi, öyle dramatik bir manzara arz etmiyor» dedi.

İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenleri Sendikası'nın açıklamasında da şu ifade kullanıldı: «Türkiye'de ilk ilaç yapımı eczanelerde başlamış, daha sonra ilaç laboratuvar ve fabrikaları tarafından müstahzar ilaçların seri üretimine geçilmiştir. Daha devlet kontrolü altında üretilen ilaçlardaki gelişmelere paralel olarak ithal edilen ilaç miktarı da azalmıştır.» Bugün ilaç sanayimizin yurt içi ihtiyacının yüzde 99'unu yerli üretimle karşılayabilme düzeyine geldiğine dikkat çekilen açıklamada, daha sonra şu ifade kullanılıyor: «Tüm endüstriler ve işkolları içinde devlet denetiminin en etkin biçimde uygulandığı tek sektör, ilaç endüstrisidir.»

Üretilen ilacın çeşitli denetimlerden geçirildiğine dikkat çekilen açıklamada, daha sonra şu çağrı da yer alıyor: «Halkımız, ilacına inanmalı, güvenmelidir. Ancak, ilaç endüstrisindeki bütün bu gelişmeleri yakından izlemek imkânını bulamayan halkımız ve çok eskilerden gelen önyargıların tesiri altında görüş bildiren bir kesim, ilaç fiyatlarının yüksek olduğunu ve kaliyete güvenemediklerini subjektif şekilde açıklamaktadır.»

ilaçlara Güven Yok

İlaç sanayicileri tarafından yaptırılan «Türkiye'de ilaç sanayiinin etkinliği» konulu araştırmada, görüşme yapılanların yüzde 41.4'ü kullandıkları ilacın kalitesine güvenmiyor. «Bazen güvenenler» ise yüzde 11.3

İlaç sanayicilerinin araştırmasına göre Türkiye'de «kendi kendine ilaç kullanma alışkanlığı» oldukça yüksek boyutlarda. Anket uygulananların yüzde 90.7'si ilaçları pahalı buluyor. Yüzde 2'lik grup, «bazıları pahalı» derken, yüzde 7.3 ise «pahalı olmadığı» görüşünde.

Fusun ÖZBİLGİN

«Türkiye'deki firmalar ilacı sağlık açısından değil, para kazanma açısından zararlı bir şekilde üretiyorlar.»

«İlaç fiyatları bu endüstri için iyi bir gösterge, ilaç tekel-leri çeşitli entrikalar içinde.»

«Bizde ilaç endüstrisi diye bir şey yok. Dışardan getirip paketleme yapıyorlar o kadar.»

Bu ve buna benzer yargılar, ilaç sanayicilerinin «Türkiye'de ilaç sanayiinin etkinliği» konusunda yaptırdıkları bir araştırmada yer alıyor. İlaç sanayicileri Türk insanının kendilerini nasıl gördükleri konusunda bir araştırma yaptırmışlar ve anket yöntemi ile yapılan bu araştırma sonucunda ilaç endüstrisi konusunda «olumlu» görüş bildirenlerin çok küçük bir azınlık oluşturdukları görülmüş. Ankete yanıt verenlerin yüzde 10'u ilaç endüstrisini olumlu davranışlar içinde bulduklarını söylerken, yüzde 85'i çeşitli eleştiriler getirmişler. Kamuoyunda ilaç sanayi ile ilgili olarak kullanılan tanımlar araştırmada şöyle sıralanıyor:

KALİTEYE GÜVENSİZLİK

Olumlu tanımlar: Desteklenmesi gereken bir endüstri, gelişme yolunda, kendisine yeterli, gelişmiş, kaliteli.

Olumsuz tanımlar: Menfaatçi, tekelleşmiş, kalitesiz üretiyor, zararlı, entrikacı, tröstlere terkedilmiş, yabancılar hâkim, sağlıkla oynuyor, kazancını düşünüyor, araştırma yapmıyor, ambalaj sanayii, gösterişli kutular üretiyor, istediğini yapıyor, kimse karışmıyor.

Araştırma, Türkiye'de ilaç kalitesi konusundaki yargılarda «güvensizlik» konusunun ağırlık taşıdığını ortaya koyuyor. Kullandıkları ilaçların kalitesine güvenmeyenlerin oranı yüzde 41.4. Bazen güvendiklerini söyleyenler yüzde 11.3'lük bir grubu oluşturuyor. Güvendiklerini söyleyenler de yüzde 47.3 oranında.

İlaçlara güvensizlik duyanların yüzde 35.5'i «içeriginden emin olmadığını» söylüyor, yüzde 17.8'i «iş ticarete dönüşmüş» diyor, yüzde 12.9 «bazı hammaddeleri katmıyorlar» yüzde 11.3 «hammaddeleri eksik koyuyorlar» görüşünde.

PAHALI MI?

Araştırmada kişilere ilaç fiyatları konusundaki görüşleri de sorulmuş. Ankete katılanların yüzde 90.7'si ilaç fiyatlarını «pahalı» bulduklarını söylerken, yüzde 2'si «bazıları pahalı» yanıtını vermiş, yüzde 7.3'ü ise «pahalı olmadığını» savunmuş. Araştırmada ayrıca «meslekten» kişilerle de yani fakülte klinikleri, poliklinikler, serbest doktorlar ve eczacılarla görüşülmüş. Meslekten kişilerin ilaç fiyatlarına ilişkin görüşleri şöyle:

«İlaç çok pahalıdır. Halkın alım gücü o kadar düşük bir düzeyde ki reçete içinden kendi kafasına göre ilaç seçilmektedir. Pahalı olan ilacı bırakıp ucuzu almaktadır, ilacın pahalılaşması, sanayicilerin tutumundan ve denetim eksikliğinden kaynaklanmaktadır.»

Aynı konuda bir başka meslekten kişinin görüşü de şöyle:

«Türkiye'de ilaç pahalıdır. Yabancı ülkelere ucuz ilaç ithal edilmesi yetmez, alım gücüne, enflasyonu, hekim alışkanlıklarına ve ilaç israfına göre hüküm vermek gerekir.»

Bu da ilaçları pahalı bulmayan bir görüş:

«Türkiye’de ilaç ucuzdur. Birkaç firmanın inhisarında olan prodüiler hariç, diğerlerinde zaten rekabet vardır. Birçok ilaç hammaddesinde menşe ülkenin ağırlığı kaybolmuştur. Ambalajın ilaç fiyatına etkisi zaten denetim altındadır ve belli bir düzeyi geçmez. Kasıtlı olarak çıkarılan (ambalaj masrafı hammaddeyi aşılıyor) sözüne itibar etmemek gerekir.»

KENDİ KENDİNE İLAÇ

İlaç sanayicilerinin yaptırdığı araştırma ayrıca Türkiye’de tüketicinin ilaç kullanma alışkanlıklarındaki bazı «tehlikeli eğilimleri» de ortaya koyuyor. Araştırma sonuçlarına göre «kendi kendine ilaç kullanma alışkanlığı» oldukça yüksek boyutlarda. Doktora danışmadan reçetesiz olarak aldıkları antibiyotikleri kullananların oranının yüzde 12’yi aştığı belirtilen araştırmada diğer eğilimler de şöyle açıklanıyor:

«Mide, bağırsak, karaciğer, safra kesesi, boşaltım sistemi ve sinir sistemi ile ilgili olarak yan etkileri olan ve bazı bünyelerde alışkanlık yaratan ilaçların yüzde 24 düzeyinde kendi kendine kullanılması bilinç eksikliğini açıkca ortaya koymakta ve «ağrı» süreci etkisiyle bu tür ilaçlar uluorta tüketilmektedir. Ayrıca bağımlılık yaratan ve önemli yan etkileri olan trankilizan grubu anksiyolitik ilaçların da yüzde 7.5 gibi önemli bir yoğunlukta bilinçsizce tüketilmesi dikkat çekicidir.»

Araştırma sırasında anket yapılan kişilere son bir hafta içinde hangi amaçla ne gibi ilaçları, nasıl aldıkları sorulmuş. Çıkan sonuç şöyle açıklanıyor:

«Doktor önerisi dışında son bir haftada ilaç alan kişilerin bu ilaçları eczaneden aldıkları ve kendi kendilerine kullandıkları görülmüştür. İlaçların kullandıkları hastalıklar, sùjelerin kendi orijinal ifadelerine göre saptanmıştır. Kullanılan ilaçların ancak çok azı, sùjelerin belirttikleri hastalıkları etiolojik olarak tedavi edecek niteliktedir. Önemli bir bölümü ancak semptomatik tedaviyi sağlarken bir başka bölümü de kontrendikedir. Bu sonuçlar göstermektedir ki, doktor önerisi dışında ilaç kullananlar, yüzde bazı bilgilerle kendi sağlıklarıyla oynamaktadırlar. Özellikle antibiyotik ve kemoterapötiklerin, grip veya etiolojisi belli olmayan ateşli tablolarda kullanılması korkutucudur.»

KISA - KISA - KISA

- Bir süreden beri vekalet ile yönetilen Samsun Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne Sayın Dr. Fahrettin Pekşen atanmış bulunmaktadır. Kendisini tebrik eder, çalışmalarında başarılar dileriz.
- Meslektaşlarımızdan Sayın Eczacı Işıl Ovalı babasını kaybetmiştir. Arkadaşımıza başsağlığı, mevtaya Tanrıdan rahmet dileriz.
- Eczacı Ali Batur'un Ablası eşi Eczacı Fatma Batur'un da babası hakkın rahmetine kavuşmuştur. Her iki meslektaşımıza da başsağlığı, mevtalara Tanrıdan rahmet dileriz.
- Sağlık Müdürlüğü Eczacılarından Sayın Ecz. Fatma Akdoğan'ın bir oğlu olmuştur. Anne, Babayı kutlar yavruya uzun ömürler dileriz.